

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
היזמה למחקר יישומי בחינוך

צוות המומחים לנושא

שימוש בנתונים הנמדדים לאורך זמן כמקור מידע למדיניות ולתכניות חינוכיות

חומרי רקע למפגש לימודי

ד' באב תשע"ו, 8 באוגוסט 2016
מרכז הרצל, ירושלים

מרכז הפעילות : עודד בושריאן

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים נוסדה בשנת 1959. חברים בה כמאה מדענים ומלומדים מן השורה הראשונה של ההשכלה והדעת במדינת ישראל. חוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, התשכ"א-1961, קובע כי מטרתיה ומשימותיה העיקריות הן לטפח ולקדם פעילות מדעית, ליעץ לממשלה בענייני מחקר ותכנון מדעי בעלי חשיבות לאומית, לקיים התקשרויות עם גופים מקבילים בחוץ לארץ, לייצג את המדע הישראלי בגופים ובאירועים מדעיים בינלאומיים ולהוציא לאור כתבים שיש בהם כדי לקדם את המדע.

היזמה למחקר יישומי בחינוך מעמידה לרשות מקבלי החלטות בחינוך ידע מדעי עדכני ומבוקר. ידע כזה חיוני לגיבוש מושכל של מדיניות ולתכנון מיטבי של התערבויות – לשיפור הישגי החינוך בישראל.

חזון היזמה: ידע מחקרי הוא מרכיב חיוני בתכנון מדיניות ציבורית או התערבות רחבת-היקף. בשלב התכנון ידע מחקרי מבוקר תומך בגיבוש מדיניות שסיכויי הצלחתה טובים יותר, ולאחר מכן הוא זה שמאפשר דיון ציבורי רצינוני. היזמה מיישמת חזון זה בתחום החינוך.

דרכי הפעולה של היזמה: היזמה עוסקת בנושאים שמעלים מקבלי החלטות, ומתייעצת עם בכירים במשרד החינוך ועם בעלי עניין נוספים. ועדת ההיגוי של היזמה, שאותה ממנה נשיא האקדמיה הלאומית, אחראית על תכנית העבודה של היזמה ועל תהליכי השיפוט של התוצרים.

היזמה פועלת באמצעות ועדות מומחים ועל ידי זימון מפגשים לימודיים משותפים לחוקרים, לאנשי מקצוע ולמקבלי החלטות. היא מפרסמת את תוצרי עבודתה ומנגישה אותם לציבור הרחב.

חברי ועדות המומחים מכהנים בהן בהתנדבות.

תולדות היזמה: היזמה הוקמה בשלהי שנת 2003 – מיזם משותף של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, משרד החינוך ויד הנדיב. מתחילת שנת 2010 היזמה פועלת כיחידה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

בקיץ תש"ע (2010) הוסיפה הכנסת תיקון לחוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, והסדירה את אופן ההתקשרות בין משרדי ממשלה המבקשים ייעוץ – לבין האקדמיה. היזמה היא המנהלת את פעולות הייעוץ שהאקדמיה נותנת בתחום החינוך לממשלה ולרשויות שונות.

רקע לפעילות

בקרב חוקרים ומקבלי החלטות בישראל גובר בשנים האחרונות העניין בחיזוק תכנונה וניטורה של המדיניות הציבורית על ידי שימוש עקבי במידע, בנתונים ובידע מחקרי. אחד הכיוונים שעדיין דורשים ליבון וקידום הוא שילוב של סקרי אורך בישראל. באמצעות סקרי אורך (מעקב אחר יחידים לאורך זמן) אפשר להפיק מסקנות על תרומה של מגוון מרכיבים בחיי הפרט לאורך שלבי גיל שונים, וכן לקבל תמונה של חברה והשתנותה לאורך שנים. שני ההיבטים הללו יחד חשובים לידוע של תכנון מדיניות חברתית וחינוכית ולניטור תוצאותיה.

היזמה למחקר יישומי בחינוך, בתמיכת יד הנדיב ובעידודה, הקימה צוות מומחים שיוביל תהליך למידה של מומחים ובעלי עניין על מנת לממש שתי מטרות:

- לימוד וליבון של דרכים לקדם שימוש עקבי ומקצועי בנתונים מגוונים לשם שיפור תהליכים של קבלת החלטות בתחום החינוך – סקרי אורך כמקרה בוחן
  - יצירת הזדמנות לבעלי עניין ללמוד יחד כדי שהמשך העשייה יהיה מושכל ומבוסס על היכרות עם האפשרויות, עם העשייה ועם תכניות קיימות במגוון תחומים רלוונטיים
- המהלך הלימודי יכנס עוסקים במלאכה וגורמים המעוניינים בנושאים אלה, במיוחד בתחום החינוך, לדיון שיתבסס על סקירות של ספרות מדעית ושל דוגמאות מהעולם. במפגשים תידון בין השאר התועלת שעשויה לצמוח משילוב נתונים על הישגי מורים ותלמידים – במערך רחב יותר של נתונים חברתיים, כלכליים, בריאותיים ואחרים. סקרי אורך ככלי מתודולוגי יהוו מקרה בוחן מרכזי לדיון זה.

רקע למפגש

השימוש בנתוני אורך מינהלתיים עשוי להוות אפשרות חשובה לקידום מחקרי אורך בישראל. נתונים אלו כוללים מדגם גדול מאוד (לעתים כלל אוכלוסיית המדינה), נמדדים על פני זמן, השימוש בהם זול יחסית, ושלא כמו סקרי אורך – אינו תלוי בנכונותם של נדגמים להשתתף בסקר.

החיבור בין נתונים ממספר רשומות מינהלתיות (באמצעות מספר מזהה) עשוי לאפשר לחוקרים ומקבלי החלטות לחקור תופעות חינוכיות בפרספקטיבה רחבה ולשפר מאוד את היכולת שלנו לחקור ולהבין את התהליך החינוכי בישראל ואת תוצאותיו. בישראל קיימת היום מוכנות רבה בקרב השותפים ל"סטטיסטיקה הלאומית" (ביטוח לאומי, מערכת החינוך, משרד הרווחה, משרד הכלכלה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ועוד) לשתף פעולה כדי לייצר מאגר נתונים מקיף ולהנגיש אותו גם לקובעי מדיניות וגם לחוקרים.

הנגשת הנתונים לציבור הרחב נעשית באמצעות קובצי נתונים הזמינים במרשתת לשימוש הציבור (Public use files) שמעובדים כך שלא יכללו מידע מזהה או כזה המאפשר זיהוי של מי מהפרטים. הנגשת הנתונים לחוקרים נעשית באמצעות חדרי מחקר שבתוכם יכולים החוקרים לגשת לנתונים, וכן באמצעות מערכות של גישה מרחוק.

חוקרים ואנשי נתונים מציינים כי למרות מאמצים רבים לשיפור תהליך קבלת הגישה לנתונים בחדרי המחקר הוא עדיין ממושך למדי ומצריך משאבים לא מעטים (הן מטעם החוקר, ולא פחות חשוב, מטעם המערכת המופקדת על הנתונים). כך למשל קבלת נתונים המשלבים מידע מקבצים שונים במאגרי הנתונים כוללת, לאחר הפנייה של החוקרים לבעל הנתונים, את השלבים הבאים:¹ קבלת אישורים מהגופים השונים בלמ"ס: היועץ המשפטי, מנהל מאגר הנתונים, ועדת הסודיות, הממונה על אבטחת המידע; קבלת אישורים מכלל

¹ המקרה של הלמ"ס מוצג כאן כדוגמה ומשום שהלמ"ס הוא בעל מאגר הנתונים הנרחב ביותר בישראל. אולם יש להניח כי המצב דומה גם בגופים האחרים שהוזכרו לעיל.

הספקים של הנתונים המבוקשים; מינוי איש קשר מטעם הלמ"ס; תמחור העבודה וחתימה על חוזה; הכנת נתונים ע"י היחידות הנושאות באמצעות איש קשר; בדיקת תוצרים לפני העברה מחדר מחקר תהליך זה דורש זמן רב ומשאבים רבים מאנשי הלמ"ס, ומהווה מגבלה לאפשרויות השימוש בנתונים לצורך קידום הטוב הציבורי. הלמ"ס עצמו מפתח מערכת בשם איזופד (**ISOPEd - Integrated System Of Processing Education Data**) שתכלול ממשק שניתן לשלוף באמצעותו נתונים על פי הזמנה ישירה מהמערכת. אין חולק על כך שיש צורך בהגנות על מנת לשמור על פרטיותם של מושאי הנתונים. כיוון אחד שהסתמן כבעל פוטנציאל להקל על שיתוף הנתונים הוא השילוב של אמצעים טכנולוגיים העושים שימוש בטכניקות סטטיסטיות למניעת פגיעה בפרטיותם של מושאי הנתונים.² בתחום הבריאות מפרסם משרד הבריאות האמריקאי (U.S. Department of Health & Human Services) הנחיות לעמידה ב- **Health Insurance Portability and Accountability Act (HIPAA)**. על פי הנחיות אלה קיימות שתי אפשרויות לעמידה בכללי HIPAA: הורדת מאפיינים מזהים מכל הרשומה (רשימה של כ-18 מזהים) או שימוש בטכניקות של מניפולציות סטטיסטיות או מדעיות שלא יאפשרו זיהוי של מושאי הנתונים, אך יותירו על כנה את יעילות הנתונים לצורכי מידע.

חומר רקע נוסף

כחומר רקע לקראת סדנה של האקדמיה האמריקאית לחינוך (The National Academy of education) שנושאה הוא "[Big Data in Education: Balancing Research Needs and Student Privacy](#)." כתב פרופ' אנדרו הו (Andrew Ho) מאוניברסיטת הרווארד מאמר הבוחן אספקטים של נושא קידום המחקר לעומת שמירה על הפרטיות בעידן Big Data. את המאמר ניתן למצוא בקישור הבא³:

<http://scholar.harvard.edu/files/andrewho/files/PrivacyBigDataAndrewHo.pdf>

---

² בלמ"ס עושים כבר, כמובן, שימוש בטכניקות סטטיסטיות כאלה, אולם במפגש יוצגו אפשרויות טכנולוגיות לשימושים ממוחשבים בטכניקות סטטיסטיות.

³ תודה לפרופ' אדם גמראן שהסב את תשומת ליבנו לסדנה ולמאמר

סדר היום

התכנסות	9:50-9:30
פתיחה: פרופ' לאה אחדות, יו"ר צוות המומחים	10:00-9:50
מבוא: המצב החוקי ודילמות אתיות בנושא פרטיות ושימוש בנתונים מינהלתיים	10:30-10:00
פרופ' טל ז'רסקי, חבר צוות המומחים	
מושב ראשון: הנגשת נתוני אורך מזהים בראי המשפט והאתיקה	13:30-10:30
יו"ר: פרופ' טל ז'רסקי חבר צוות המומחים	
שיתוף נתונים במגבלות הצורך החוקי והאתי בשמירה על הפרטיות	12:00-10:30
לימור שמרלינג, ראש אגף קשרי ממשל במינהל רמו"ט, משרד המשפטים	
הנגשת נתוני פרט לחוקרים – מחקר ארוך טווח בתחום החינוך	13:00-12:00
בריאן ניגן, היועץ המשפטי של הלמ"ס	
שאלות ותשובות בנושא נתוני משרד החינוך ושיתופם עם חוקרים וקובעי מדיניות	13:30-13:00
דורית מורג, היועצת המשפטית של משרד החינוך	
הפסקה (תוגש ארוחת צהרים קלה)	14:00-13:30
מושב שני: דוגמאות מוצלחות ואפשרויות לקידום ולהקלה על שילוב נתונים	17:00-14:00
יו"ר: ד"ר איריס טבק, חברת צוות המומחים	
שילוב ושיתוף של נתונים ממקורות שונים – תכנית 'התחלה טובה' כמקרה בוחן	15:00-14:00
טלל דולב, משרד הרווחה	
טכניקות וטכנולוגיות המאפשרות שיתוף נתונים מינהלתיים במגבלת השמירה על הפרטיות	16:00-15:00
ד"ר רן וולף, Yahoo	
הפסקה	16:15-16:00
סיכום	16:45-16:15
פרופ' לאה אחדות, יו"ר צוות המומחים	

תקציר ותמציות של הרצאות:⁴

מבוא: טל ז'רסקי

פרופ' ז'רסקי ידבר על הנושאים הבאים:

- פרטיות – רקע תיאורטי
- פגיעות פרטיות אפשריות;
- המצב ה"פוזיטיבי" בישראל;
- פתרון "התממת" המידע ומגבלותיו;
- מגמות לשינוי בעולם: שימוש בכלים טכנולוגיים וחוזיים.

הנגשת נתוני פרט לחוקרים – מחקר ארוך טווח בתחום החינוך: בריאן ניגן

קיימות מגבלות על הנגשת נתוני פרט לחוקרים וקיימים גם פתרונות. מטעמי הגנת הפרטיות או חובת שמירת סודיות על פי דין או הסכם אסור להעמיד לרשות הציבור קובצי פרט, גם לא קובצי פרט למחקר, המאפשרים זיהוי הפרט. אלא שאין מבחן אחד ואחיד לקביעה מתי רמת הפירוט בקובץ פרט מאפשרת זיהוי הפרט. קובץ פרט למחקר חייב למנוע זיהוי הפרט באמצעות משתנים ישירים (כגון שם, מספר תעודת זהות וכתובת). הוא גם צריך למנוע זיהוי הפרט על פניו אף ללא משתנים מזהים ישירים. בנוסף, הקובץ צריך למנוע זיהוי הפרט עקב זיווג עם קובצי פרט אחרים או מקורות מידע אחרים. לחלופין, הקובץ צריך להיות מוגן בסביבה שאיננה מאפשרת זיווג עם כל קובץ אחר.

סוג אחד של קובץ פרט למחקר הוא Public Use File (PUF) שכשמו כן הוא – נגיש לציבור כולו. עליו מפעילים אמצעי Statistical Disclosure Control (SDC) אגרסיביים כדי למזער את הסיכוי לזיהוי הפרט, אם על פניו ואם עקב הזיווג עם קבצים אחרים. כלים אלה כוללים קיבוץ קבוצות משתנים, מיעוט אופניות, top coding פירוט אזורי גאוגרפיים גדולים בלבד או העדר מידע גאוגרפי בכלל. בנוסף על כך, כדי למנוע זיהוי הפרט על פניו, אין מידע על עסקים. יש ומפיצים קובצי PUF בכפוף לרישיון שימוש המיועד להוסיף הגנה על הפרטיות/סודיות. קובצי PUF אינם מתאימים לצורכי מחקר מורכבים, במיוחד אלה המחייבים פירוט רב של משתנים ומשתנים נוספים ממקורות אחרים. אם מונעים את אפשרות הזיווג של קובץ מחקר עם קבצים אחרים, ניתן לבנות קובץ פרט יותר מפורט מקובץ PUF וכן לבנות קובצי מחקר לפי דרישות החוקרים. ניתן למנוע זיווג על ידי העמדת הקובץ לרשות החוקר בסביבה פיזית בטוחה, או באמצעות סביבה לוגית בטוחה כגון מערכת גישה מרחוק (מג"מ – Remote Access System). בדיקת פלטי מחקר לפני מסירתם לחוקרים נחוצה כדי לוודא שאין זליגה של מידע הניתן לזיהוי. ככל שקובץ פרט מפורט יותר, כך עולה הסיכון של זיהוי הפרט על פניו. לכן יש לשלב יחד עם הגבלת אפשרות הזיווג גם בחירת אוכלוסיית חוקרים ממוסדות מחקר מוכרים, העורכים מחקרים מדעיים בכפוף להתחייבות חוזית לשמירת הסודיות. כמו כן ניתן להפעיל סנקציות עקב הפרה – לא רק כלפי החוקר אלא גם כלפי המוסד האקדמי שאליו הוא משתייך.

למשרד החינוך מג"מ ששמו "חדר מחקר וירטואלי", והוא מוגבל לנתונים של משרד החינוך בלבד. הלמ"ס שוקדת על בניית מג"מ חדש עקב קריסת המערכת הישנה. המיזם מתוכנן בהתייעצות עם Statistics Denmark במסגרת פעילות Twinning, אך טרם הושג המימון הדרוש. במקביל דנים הלמ"ס והמוסד לביטוח הלאומי

⁴ מובאים כפי שנשלחו על ידי המרצים.

בבניית מסד נתונים למחקר, שיתעדכן באופן שוטף ויועמד לרשות חוקרים באמצעות המג"מ החדש של הלמ"ס. מסד זה עשוי לכלול נתונים מינהליים ממקורות נוספים, והוא מותנה באישור מקורות אלה, בכפוף למגבלות חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א 1951. משרד החינוך הביע התעניינות בפרויקט זה, שעשוי לענות על הצרכים של מחקר ארוך טווח בתחום החינוך.

אנונימיזציה כמנגנון הגנה על פרטיות: רן וולף

הגנה על הפרטיות הינה אחד האתגרים הגדולים של זמננו. המחקר הקיים בנושא נוהג להתמקד באספקטים הטכנולוגיים ולעיתים קרובות מחמיץ את הרציונל החברתי של ההגנה על הפרטיות. בשיחה זו נציג תחילה מודל סוציו-פסיכולוגי של הפרטיות. ממודל זה נגזור הצדקות למנגנונים חוקיים וטכנולוגיים להגנה על הפרטיות. לסיכום, ננתח את אחד המנגנונים הטכנולוגיים המקובלים להגנה על הפרטיות - אנונימיזציה של מידע - על חזקתיו וחולשותיו.

תקצירי קורות חיים של המשתתפים במפגש

צוות המומחים

לאה אחדות, חברה בצוות התכנית לכלכלה וחברה במכון ון ליר בירושלים ומרצה בכירה בבית הספר למדעי החברה והניהול במרכז האקדמי רופין. בשנת 2010 מונתה פרופסור חבר במחלקה לכלכלה וניהול במרכז האקדמי רופין. במהלך עבודתה בשירות הציבורי מילאה תפקידי ניהול ביחידות מחקר של המוסד לביטוח לאומי, ניהלה את המכון למחקר כלכלי-חברתי של ההסתדרות, שימשה סמנכ"לית למחקר ולתכנון של המוסד לביטוח לאומי והייתה חברה במינהלת המוסד. בתקופה זו עמדה פרופ' אחדות בראש ועדות שעסקו בפיתוח תשתיות המידע והמחקר ובפיתוח מיזמים חברתיים בקהילה. היא הופקדה על הכנת דוח העוני ועל הסקירה השנתית של הביטוח הלאומי, השתתפה בוועדות ממשלתיות וציבוריות כחברה או כמשקיפה וייצגה את ישראל בפורומים בינלאומיים. פרופ' אחדות הייתה חברה בחבר המנהלים של הפרויקט הבינלאומי למחקר ההכנסות (LIS) ושימשה נציגת הביטוח הלאומי בוועדת המחקר של הארגון הבינלאומי של מוסדות הביטוחן הסוציאלי (ISSA). מאז 2004 פרופ' אחדות שותפה גם לפרויקט סקר המעקב האירופי SHARE בתחומי בריאות ופרישה. בעלת תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה ותואר שני בכלכלה – שניהם מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

מיכל בלר, נשיאת מכללת לוינסקי לחינוך. תחום התמחותה העיקרי הוא מדידה והערכה חינוכית. הייתה המנכ"לית המייסדת של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), ועמדה בראשה מאז הקמתה, בשנת 2005. עד כניסתה לתפקידה זה הייתה פרופ' בלר מנהלת מחקר בכירה במחלקת המחקר והפיתוח של מכון המבחנים הגדול בעולם – Educational Testing Service (ETS) בפרינסטון, ניו-ג'רסי. במשך כשמונה שנים עמדה פרופ' בלר בראש המרכז הארצי לבחינות ולהערכה (מיסודן של האוניברסיטאות בישראל). קודם לכן הייתה חברת סגל אקדמי בדרגת פרופסור-חבר במחלקה לחינוך ופסיכולוגיה באוניברסיטה הפתוחה, שם גם הקימה וניהלה את מרכז שה"ם (שילוב טכנולוגיות בלמידה). פרופ' בלר פרסמה מאמרים רבים בתחום המדידה וההערכה החינוכית. היא השתתפה בכנסים בינלאומיים רבים, שבהם ייצגה את ישראל, והיא משמשת חברה בוועדות היגוי מקצועיות בארץ ובעולם.

פרופ' בלר היא בעלת תואר שלישי מהמחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, 1983. הייתה חברת ועדת היזמה לנושא מדידה והערכה בחינוך; פרשה מן הוועדה עם מינויה לתפקיד מנכ"לית ראמ"ה.

נעם זוסמן, כלכלן בחטיבת המחקר של בנק ישראל.

טל ז'רסקי, פרופסור חבר בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה. חבר בוועדת ההיגוי לשירותי תשתיות של איגוד האינטרנט. תחומי העניין שלו הם דיני קניין, משפט וטכנולוגיה, דיני תקשורת, דיני פרטיות ומסחר אלקטרוני. מחקריו מתרכזים בנושאי אינטרנט, פרטיות ברשת, תקשורת ונושאים הקשורים למשפט וטכנולוגיה. בעל תואר דוקטור למשפטים (J.S.D.) מאוניברסיטת קולומביה, ארצות הברית, 2004.

איריס טבק, מרצה בכירה במחלקה לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, ראש המסלול לתכניות לימודים והוראה. ד"ר טבק היא העורכת הראשית (עם ג'וש רדינסקי) של כתב העת Journal of the Learning Sciences ונשיאה לשעבר של האגודה הבינלאומית למדעי הלמידה (ISLS). מחקרה עוסקים בידע מושגי, מיומנויות חשיבה וזהות מקצועית. היא בונה מודלים של ראייה מקצועית (professional vision), ועל בסיסם מפתחת גישות הוראה וטכנולוגיות למידה. במסגרת זו היא פיתחה את גישת המורה כשותף (teacher as partner), ואת המושג פיגומים סינרגטיים (synergistic scaffolding). במטרה להנגיש את המדע, היא בוחנת כיצד ניתן להשביח את השימוש במידע מקוון לקבלת החלטות מבוססות ראיות. מחקרים אלה מתקיימים במסגרת מתודולוגית רחבה של מחקר עיצוב (design-based research) ומחקרי מעבדה.

בעלת תואר שלישי במדעי הלמידה מאוניברסיטת נורת'ווסטרן (ארצות הברית), 1999.

ד"ר טבק הייתה חברה ב

אורלי מנור, נמנית החל משנת 1990 עם הסגל האקדמי של בית הספר לבריאות הציבור ורפואה חברתית של האוניברסיטה העברית והדסה. בשנים 2009-2012 כיהנה כמנהלת בית הספר, ובשנת 2012 קיבלה דרגת פרופסור מן המניין. מאז 2014 מכהנת פרופ' מנור כיו"ר הוועד המנהל של המכון הלאומי לחקר שירותי

הבריאות ומדיניות הבריאות. מנור פרסמה למעלה מ-150 מאמרים מדעיים, קיבלה מענקי מחקר רבים וזכתה בפרסי האוניברסיטה על הוראה ומחקר. היא הייתה פרופסור אורח באוניברסיטת פנסילבניה, במכון קרולינסקה בשטוקהולם ובאוניברסיטת ז'נווה. משנת 2010 עד היום עומדת פרופ' מנור בראש התכנית הלאומית למדדי איכות לרפואת הקהילה. בעלת תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה ותואר שני בסטטיסטיקה – שניהם מהאוניברסיטה העברית בירושלים – ותואר שלישי בסטטיסטיקה מאוניברסיטת שטוקהולם, 1985.

מציגים ומגיבים

(לפי תכנית סדר היום)

לימור שמרלינג מגזניק, מומחית ברגולציה ואכיפה של הגנת הפרטיות במאגרים ממוחשבים של מידע אישי. עו"ד שמרלינג מגזניק היא מנהלת המחלקה לקשרי ציבור וממשל ברשות למשפט טכנולוגיה ומידע (רמו"ט) במשרד המשפטים, וקודם לכן הייתה מנהלת מחלקת רישוי ופיקוח במשרד. מאז 2009 היא עובדת ברמו"ט, שם ניהלה את האכיפה המינהלית והאסדרה מכוח חוק הגנת הפרטיות, חוק שירותי נתוני אשראי, וחוק החתימה האלקטרונית. היא עסקה בחקירות מחשב, בהטמעת עקרונות של אבטחת מידע והגנת סייבר, בניהול תקין של מאגרי מידע ובהליכי הטלת סנקציות מינהליות בנושאים כגון צמידות מטרת שימוש במידע, הסכמה ואבטחת מידע. עו"ד שמרלינג מגזניק משתתפת מטעם רמו"ט בוועדות ציבוריות בתחומים הקשורים להגנת הפרטיות כגון הוועדה המייעצת המפקחת על תקופת המבחן של המאגר הביומטרי, ועדות בנושא הנגשת מאגרי מידע לציבור והעברות מידע בין גופים ציבוריים, תשתיות מידע, מחשוב ענן, רשת ממשלתית ומאגר נתוני אשראי. בשנת 2008 שימשה מזכירת המועצה לשידורי כבלים ולוויין במשרד התקשורת ויועצת ליו"ר. לפני כניסתה לשירות הציבורי עסקה עו"ד שמרלינג מגזניק בייצוג משפטי בתחומים דיני חברות, חוזים, קניין ובנקאות, והחזיקה בתפקידי ניהול מוצר וניהול פרויקטים בתעשיית ההיי-טק. בעלת תואר ראשון במשפטים, תואר שני במשפט ציבורי, ותואר שני בספרות – כולם מאוניברסיטת תל אביב.

בריאן ניגן, היועץ המשפטי וממונה חופש המידע של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס). עו"ד ניגן הוא גם מרצה מן החוץ בנושא 'מדיניות מידע וסוגיות באתיקה של המידע' במכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין. כחלק בלתי נפרד מעבודתו בלמ"ס, עו"ד ניגן חבר בוועדת הסודיות ובוועדת אבטחת מידע והעברת מידע בין גופים ציבוריים לבין הלמ"ס. כן הוא ממונה על ההיבטים המשפטיים של הנגשת נתוני פרט לחוקרים על ידי הלמ"ס. בריאן ניגן יוזם פעילות 'הנגשת נתוני פרט לחוקרים' בפרויקט טווינינג (Twinning) הנוכחי של האיחוד האירופי עם Statistics Denmark. בשנים 2011-2013 היה נציג הלמ"ס בצוות מומחים של ה-OECD בנושא שיתוף פעולה בינלאומי בהנגשת נתוני פרט לחוקרים. עו"ד ניגן יוזם ויוצר תנאי שימוש חדשים לאתר האינטרנט של הלמ"ס לפי עקרונות הממשל הפתוח (open government). בעל תואר ראשון במדעי המדינה מאוניברסיטת קליפורניה, סנטה ברברה (ארצות הברית) ותואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

דורית מורג, היועצת המשפטית של משרד החינוך.

טלל דולב, המקימה והמנהלת של ⁰360, התכנית הלאומית לילדים ולנוער בסיכון. התכנית הוקמה בשנת 2008, והגב' דולב מנהלת אותה מאז. את התכנית מנהלים במשותף חמישה משרדי ממשלה (רווחה, חינוך, קליטה, בריאות, ביטחון פנים), הגיוינט והמרכז לשלטון מקומי, והיא אחת התכניות הבין-משרדיות הבולטות בארץ. התכנית פרוסה ב-180 רשויות, בהיקף תקציבי של כ-200 מיליון שקל בשנה, והיא משרתת כ-60,000 ילדים ב-1,500 תכניות ומסגרות. כחלק מהתכנית נערך לראשונה מיפוי של כלל הילדים בסיכון בישראל, ומופעלת מערכת מידע בין-משרדית, יחידה במינה, המאפשרת מעקב אחר השינויים במצב הילדים ואחר התקדמותם. כחלק מתפקידה גב' דולב חברה בפורום הנהלת משרד הרווחה והשירותים החברתיים ובוועדות משרדיות ובין-משרדיות, והיא מסייעת בתכנון וביצוע של החלטות ממשלה שונות הנוגעות למשרד הרווחה וגם למשרדים שותפים. לפני שנתמנתה למנהלת התכנית הייתה טלל דולב שותפה בהקמתו של מרכז אנגלברג לילדים ולנוער

ונוער במאירס ג'וינט, מכון ברוקדייל. היא ניהלה את המרכז ועסקה בו בגיבוש אסטרטגיה וביצוע מחקרים שתוצאתם היא הגברת רווחת הילדים ובני הנוער בישראל. בתפקידה זה כיהנה בוועדות ממלכתיות שונות ובהן ועדת גולדברגר לגיבוש תכנית לרפורמה בוועדות "תכנון טיפול והערכה", יועצת לוועדה לזכויות הילד בכנסת ולוועדת ראש הממשלה לילדים ולנוער בסיכון (ועדת שמיד). בעלת תואר ראשון ושני בעבודה סוציאלית מהאוניברסיטה העברית

רן וולף, חבר סגל בחוג למערכות מידע באוניברסיטת חיפה. את שנת הבת-דוקטורט ערך באוניברסיטת מרילנד. מזה שלוש שנים, ד"ר וולף מועסק במעבדת המחקר של יאהו בחיפה. לד"ר וולף עשרות מאמרים מדעיים הנוגעים לכריית נתונים ולממשק בין כריית נתונים לבין הגנה על הפרטיות. בנוסף, ד"ר וולף חוקר ומלמד על הסוציולוגיה והאתיקה של הפרטיות. במסגרת העסקתו ביאהו, ד"ר וולף מיעץ לוועדת הפרטיות הארגונית בנוגע לשיחור נתוני משתמשים לצרכי מחקר. בעל תואר שלישי מטעם החוג למערכות מידע בטכניון

צוות היזמה

עודד בושריאן, בעל תואר ראשון בתכנית המשולבת לפילוסופיה, כלכלה ומדע המדינה (2007) ותואר שני (בהצטיינות) במדע המדינה – שניהם מהאוניברסיטה העברית בירושלים (2011). שימש עוזר-מחקר ועוזר-הוראה במחלקה למדע המדינה באוניברסיטה העברית, ולאחר סיום לימודיו היה מתרגל בקורס מימון בתכנית המנהלים של בית הספר למדיניות ציבורית באוניברסיטה העברית ובקורס סטטיסטיקה לתלמידי מדעי החברה של האוניברסיטה הפתוחה. במקביל עבד כאנליסט וכלכלן של המשווק האזורי של מפעל הפיס באזור ירושלים. במסגרת עבודתו ביזמה למחקר יישומי בחינוך ריכוז צוות מומחים בנושא 'התערבויות טיפוליות בילדים בעלי בעיות או הפרעות בהתנהגות', צוות מומחים בנושא 'אי-שוויון וחינוך: קשרים בין גידול באי שוויון חברתי-כלכלי לבין שוויון בהזדמנויות ובהישגים בחינוך', וועדת קונסנסוס בנושא 'בין בית ספר למשפחה: קשרי הורים-מורים בסביבה משתנה'.

אביטל דרמון, מקימת היזמה למחקר יישומי בחינוך והמנהלת שלה מאז שנת 2004. בעלת תואר שלישי בביולוגיה (1985) ותעודת הוראה (1988), האוניברסיטה העברית בירושלים. בוגרת בית הספר מנדל למנהיגות חינוכית (1994). עסקה בהוראת ביולוגיה בירושלים, יסדה וניהלה את המרכז הארצי למורי ביולוגיה של האוניברסיטה העברית ומשרד החינוך, ניהלה את בית הספר למנהיגות חינוכית של מכון מנדל. כיהנה כחברה בוועדות מקצוע ותכניות לימודים של משרד החינוך (ביולוגיה, מדע וטכנולוגיה) ובוועדות בנושא מורים.

אילה ולודבסקי, רכזת הפקות ומנהלת אתר היזמה בעלת תואר שני בפסיכולוגיה חינוכית וקלינית של הילד מהאוניברסיטה העברית (2002) ובוגרת התכנית למנהיגות חינוכית צעירה בפריפריה מטעם מכון מנדל למנהיגות (2006). במסגרת עבודתה במכון ראוות לחשיבה אסטרטגית עסקה בעיצוב מדיניות ובליווי אסטרטגי בתחומים של פיתוח חברתי-כלכלי ברשויות מקומיות. ריכזה תהליכי פיתוח ידע והדרכה בתכניות של המכון למנהיגות וממשל – ג'וינט ישראל, וכן פיתחה תכניות לימודים והכשרה בנושא מעורבות אזרחית במסגרות שונות, בהן מכון ון ליר, שתי"ל והאגודה לזכויות האזרח.

משתתפים נוספים במפגש:

עו"ד סימה אדיב, עוזרת ראשית – הייעוץ המשפטי, משרד החינוך

רנה אוסיזון, מרכזת בכירה (בקרה ומעקב) ואחראית לנושא איסוף מידע במוסדות חינוך בלשכת המדען

הראשי – משרד החינוך

פרופ' מיכאל בירנהק, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב

נחום בלס, חוקר בכיר במרכז טאוב

פרופ' רמי בנבנישתי : בית הספר לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בר אילן
יוסי גידניאן, מנהל אגף חינוך, השכלה וכוחות הוראה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ד"ר חגית גליקמן, מנכ"לית הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה)
עו"ד רותי הורן, מרצה בבית הספר למשפטים במסלול האקדמי של המכללה למינהל (ראשון לציון) ובמכון
להשתלמות של לשכת עורכי הדין
ד"ר תמי הראל בן שחר, מרצה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה ומנהלת הקליניקות למשפט ושינוי
חברתי בפקולטה
ד"ר יובל וורגן, ראש תחום חינוך, מרכז המחקר והמידע של הכנסת
ד"ר ליאת יוספסברג בן-יהושע, מנהלת מרכז המידע ומנהלת תכנית הפוסט-דוקטורט במכון מופ"ת
ד"ר נורית ליפשטט, מנהלת תחום מחקרי אורך, ראמ"ה
עו"ד זיוית מוזר, ממונה על קשרי ציבור וממשל ברשות למשפט, טכנולוגיה ומידע, משרד המשפטים
עדנאן מנסור, ראש תחום מעקבים ומהלכי לימוד, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ד"ר דוד מעגן, מנהל תחום סטטיסטיקה של חינוך גבוה וכוחות הוראה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מירי סבג אנדבלד, אגף מחקר ותכנון, המוסד לביטוח לאומי
גל פישר, מנהל תחום חינוך, יד הנדיב
פנחס קליין, כלכלן ומרפז בכיר (עיבוד וניתוח סטטיסטי) באגף כלכלה וסטטיסטיקה, מינהל כלכלה
ותקציבים במשרד החינוך
אבנר קנטור, עמית מחקר במרכז לחקר האינטרנט באוניברסיטת חיפה. מוביל פרויקט 'תיק חינוך' להנגשה
ומחקר של נתוני מבחן פיז"ה (tikhinuch.org).
ד"ר גילמור קשת, מנהלת האגף למדעים במזכירות הפדגוגית, משרד החינוך